

Het stellen van vragen tijdens het samen lezen

Het stellen van goede vragen is tijdens het begrijpend leesonderwijs van essentieel belang. Er zijn vragen die gesteld kunnen worden op 6 verschillende gebieden. De complexiteit van de vraagstelling neemt toe van categorie 1 (herinneren) tot aan categorie 6 (creëren).

Deze vragen kunnen afwisselend aan alle kinderen gesteld worden. Beperk je bij kinderen die begrijpend lezen lastiger vinden dus niet alleen tot de meer eenvoudige categorieën, maar laat ook deze kinderen creëren. Je zult zien dat ook deze kinderen soms prima met de moeilijkere categorie vragen overweg kunnen. Laat de inhoud van de tekst leidend zijn voor de vragen die je uitkiest. Niet iedere categorie is voor iedere tekst geschikt.

<p>1. Herinneren Je eerder geleerde kennis herinneren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat gebeurde er na....? • Hoe vaak....? • Wie was het die....? • Waar vind je de definitie van....? • Wat is goed of fout....? 	<p>2. Begrijpen Betekenis geven aan mondelinge of schriftelijke taal (ook grafische vormgeving):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe zou jij....uitleggen? • Wat zou er volgens jou nu kunnen gaan gebeuren...? • Wat is de belangrijkste gedacht....? • Kun jij in je eigen woorden opschrijven....? • Denkt iedereen op de manier zoals....denkt?
<p>3. Toepassen Een procedure gebruiken tijdens uitvoering of implementatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke factoren zou je veranderen om...? • Kun jij een instructie maken, gegeven deze informatie...? • Kun jij beschrijven hoe dit probleem moet worden opgelost....? • Welke vragen zou jij stellen bij...? • Bouw/schets/beschrijf een model waarbij.... 	<p>4. Analyseren Het geheel analyseren (in onderdelen) en vaststellen hoe de verschillende delen samenhangen en deel uitmaken van het grotere geheel of doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke gebeurtenissen kunnen niet hebben plaatsgevonden? • Als...zou hebben plaatsgevonden, hoe zou....er dan hebben uitgezien? • Op welke manier komt....overeen met....? (hier kun je koppelen aan de inhoud van het filmpje nieuwsbegrip of wat aan bod is geweest bij bv. Ak, Bio o.i.d) • Kun je uitleggen wat er moet zijn gebeurd toen....? • Wat was het keerpunt...?
<p>5. Evaluatie Een oordeel vormen op basis van criteria door te vergelijken, overeenkomsten vast te stellen en door kritische reflectie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er een betere manier om....? • Hoe zou jij hebben gehandeld als...? • Welke consequenties heeft....? • Waarom is....van waarde? • Wie wint en wie verliest...? • Welke invloed heeft....op ons leven? 	<p>6. Creëren Elementen samenvoegen om een (nieuw) geheel te vormen; herstructureren tot een nieuw patroon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kun je eenontwerpen om....? • Zie jij mogelijke oplossingen voor....? • Schrijf een voorstel om te komen tot... • Als jij mogelijkheden zou hebben om....hoe zou jij dan....? • Waarom bedenkt jij niet je eigen manier om....?

Op de volgende pagina vind je nog overige mogelijke vragen en 'doorvragen'.

Begrijpend lezen taal-/denkrelatievragen voor de St. Bavoschool te Harmelen

Vragen voor gesprekken met de schoudermaatje/ gesprekspartner:

1. Waar denk dat het verhaal over gaat? Waarom denk je dat?
2. Wat weet je al van....?
3. Waar zou je graag antwoord op krijgen?
4. Hoe denk je nu dat het verder gaat?
5. Snapte je steeds waar het over ging? Hoe doe je dat?
6. Kwam je onbekende woorden tegen en kon je raden wat die betekenen? Hoe heb je dat gedaan?
7. Wat begreep je niet? Wat heb je kunnen doen om het wel te begrijpen?
8. Wat was interessant vandaag en waarom?
9. Wat was nieuw vandaag?
10. Wat wist je nog niet?
11. Wat is belangrijk om te onthouden en waarom?
12. Waar was je benieuwd naar toen je ging lezen?
13. Welke vragen had je voor je ging lezen?
14. Welke antwoorden heb je gekregen vandaag?
15. Wat had je verwacht dat er ging gebeuren? En is dat uitgekomen?
16. Past wat je door het verhaal weet bij wat je al wist?
17. Waar werd je door verrast en waarom?
18. Wat weet je nu meer?
19. Hoe vind je dat de schrijver het uitlegt?
20. Kun je wat hier gebeurt vergelijken met je ergens anders gelezen hebt, of meegemaakt?¹
21. Wil je nog iets aan de meester of de juf vragen over de tekst?

(En er kan nog heel veel meer, maar dan moet je de inhoud van de tekst kennen. Deze vragen zijn algemeen toepasbaar.)

Doorvraagvragen na respons van leerlingen:

Wat verder.... ?

Nog andere dingen.....?

Had iemand iets anders....?

Wat denk jij.....?

Waarom dacht/denk je dat.....?

Kun je voorbeelden uit de tekst halen die daarover gaan.....?

Wat heb je gedaan om dit antwoord te kunnen geven.....?

Vertel me meer over je gedachten over....?

Hoe kom je bij deze gedachte(n)?

Waar heb je ondersteuning in de tekst gevonden voor je idee?

Jouw opmerking maakt me nieuwsgierig naar hoe je hierbij gekomen bent....

Jouw opmerking doet me denken aan...

Wat dacht je van....?

Kan iemand het op een andere manier zeggen?

Wie wil reageren op wat juist is gezegd?

Heeft iemand hier iets anders?

Stel dat je een test moeten maken, welke vragen zouden we verzinnen? * Schrijfpoddracht

Wat is de oorzaak van....?

Wat is daarvoor nodig?

Wat zou er gebeuren als....?

Waar hoort het bij?

¹ Wees enigszins terughoudend met dit soort vragen. Sommige leerlingen gaan aan de haal met hun beleving en zijn niet te stoppen. Deze vraag kun je daarom sowieso beter achteraf dan voorafgaand aan het lezen stellen.